

Kantineordninger

2011

STATSAUTORISERET
REVISIONSPARTNERSELSKAB

BEIERHOLM – medlem af HLB International
– et verdensspændende netværk af uafhængige revisionsfirmaer og virksomhedsrådgivere

BEIERHOLM
VI SKABER BALANCE

FORORD

I mange virksomheder er der etableret en kantineordning, og formen af kantineordningen varierer i forhold til virksomhedens størrelse. Det er meget forskelligt, om virksomheden selv ansætter køkkenpersonale og driver kantinen, eller kantinedriften udliciteres til et cateringfirma.

Der er ligeledes mange virksomheder, som køber færdigretter fra tredjemand, og medarbejderne selv stiller maden frem.

De oftest stillede spørgsmål i forbindelse med kantineordninger er:

- Hvor meget skal medarbejderne betale for maden for at undgå beskatning?
- Kan virksomheden trække moms fra på maden - og skal der afregnes moms af medarbejdernes betaling?

Ovenstående spørgsmål er belyst i denne information og illustreret med eksempler.

Informationen erstatter ikke konkret rådgivning. Ved specifikke spørgsmål i forbindelse med en kantineordning er du meget velkommen til at kontakte vores skatteafdeling eller din daglige revisor.

Februar 2011

Beierholm

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Skatteafdelingen

1. Skattemæssige forhold	5
1.1. Vejledende værdier for kantine mad som et "gode"	5
1.2. Egenbetalingen – hvordan skal den opgøres?	6
1.3. Luksusmad eller færdigmad?	7
1.4. Bruttolønsreduktion ikke tilladt	7
2. Momsmæssige forhold	8
2.1. Fremstillingspris	8
2.2. Bepising af forretningsforbindelser m.v.	9
2.3. Sædvanligt forekommende spørgsmål	13

1. SKATTEMÆSSIGE FORHOLD

Goder, som en arbejdsgiver stiller til rådighed for sine medarbejdere, er som udgangspunkt skattepligtige hos medarbejderne, idet de har opnået en økonomisk fordel ved at have fået stillet godet til rådighed.

Hvis "godet", ved at arbejdsgiveren etablerer en kantineordning, udgør en væsentlig værdi, vil godet være omfattet af de almindelige regler for beskatning af personalegoder dvs.:

- Medarbejderen beskattes af markedsværdien af kantinemaden
- Arbejdsgiveren skal foretage indberetning af markedsværdien af kantinemaden til SKAT.

Ovenstående er aktuelt, hvis der er en væsentlig forskel mellem kantinemadens salgspris og kostpris.

Det kan i praksis være vanskeligt for arbejdsgiveren at vurdere, hvornår der er tale om en væsentlig værdi, og dermed hvornår arbejdsgiveren er forpligtet til at indberette godets værdi til SKAT. Afgørelsen heraf har hidtil beroet på en konkret vurdering af, om godet har en væsentlig værdi eller ej for den enkelte medarbejder.

Disse regler er gjort objektive i et Styresignal fra SKAT (SKM 2010.162 SKAT), hvoraf fremgår, hvilken egenbetaling medarbejderne som minimum skal betale for at være fritaget for beskatning af det gode, som tilskuddet fra arbejdsgiveren til kantinedriften repræsenterer.

Hvis prisen på kantinemaden mindst ligger på det niveau, som SKAT har fastsat, vil arbejdsgiveren ikke skulle indberette godets værdi til SKAT.

1.1. Vejledende værdier for kantinemad som et "gode"

Hvis kantinemaden er almindelig gængs standardmad og -drikke, vil det efter SKATs opfattelse ikke medføre beskatning hos medarbejderne og dermed heller ikke indberetningspligt for arbejdsgiveren, hvis medarbejderen betaler følgende beløb for maden:

- Et standardmåltid ekskl. drikkevarer: DKK 15
- Et standardmåltid inkl. drikkevarer: DKK 20.

Ved et standardmåltid forstås efter SKATs opfattelse eks. 3 almindelige stk. smørrebrød samt almindelige varme og lune retter.

Det er vores opfattelse, at almindeligt postevand ikke anses for at være drikkevarer til rådighed. Såfremt der alene er stillet postevand til rådighed til maden, vil medarbejderen derfor kunne nøjes med at betale DKK 15 pr. måltid.

De vejledende satser kan kun anvendes for:

- Medarbejdere, der betaler for kantinemaden med beskattede midler i en almindelig kantineordning. Dvs. medarbejderne kan købe tilberedt mad og drikke baseret på selvbetjening fra skranke, hvad enten virksomheden selv har ansat køkkenpersonale eller udliciteret kantinedriften, og
- Hvor arbejdsgiveren yder tilskud til dækning af visse udgifter, eks. rengøring og stiller lokaler til rådighed.

Det er vores opfattelse, at såfremt virksomheden bestiller et fast antal kuverter hver dag hos tredjemand, og virksomheden selv anretter maden på en buffet, vil dette måltid være omfattet af de vejledende værdier.

De situationer, hvor der bestilles mad hos tredjemand på bestilling fra medarbejderne, vil derimod ikke være omfattet af de vejledende værdier, men her vil der skulle tages udgangspunkt i markedsværdien af måltidet.

Hvis medarbejderen betaler mindre end DKK 15/20 pr. måltid, vil medarbejderen skulle beskattes af markedsværdien af maden reduceret med medarbejderens eventuelle egenbetaling. Det vil ikke i sådan en situation være tilstrækkeligt at beskatte forskellen mellem medarbejderens egenbetaling og den vejledende værdi på DKK 15/20 pr. måltid.

Arbejdsgiveren vil i den situation have indberetningspligt til SKAT med angivelse af godets markedsværdi for den enkelte medarbejder.

1.2. Egenbetalingen – hvordan skal den opgøres?

Mange virksomheder har valgt, at medarbejderen betaler et fast månedligt beløb og ikke en betaling pr. måltid, og her ser vi desværre en række udfordringer for virksomhederne, som SKAT i styresignalet ikke umiddelbart giver et klart svar på.

Med hensyn til egenbetaling på månedsbasis, så må det – efter vores opfattelse – accepteres, at egenbetalingen kan opgøres med udgangspunkt i 220 arbejdsdage pr. år, dvs. en betaling på DKK 275 / DKK 367 pr. måned over en 12-måneders periode (for henholdsvis uden og med drikkevarer) alternativt DKK 300 / DKK 400 i 11 måneder, hvor eksempelvis juli er betalingsfri pga. ferie.

1.3. Luksusmad eller færdigmad?

Hvis der serveres luksusmad, eller der købes færdiglavet frokost uden for virksomheden hos tredjemand, kan de vejledende satser ikke anvendes, og der må som hidtil foretages en konkret vurdering af prisen for måltidet.

Der er ikke en klar definition af, hvilken mad der omfattes af luksusmad og dermed ikke anses for at være almindelig gængs mad.

Givetvis er definitionen baseret på den generelle opfattelse i samfundet af standard-kantinemat. Den almindelige samfundsmæssige udvikling vil derfor påvirke grænsen for, hvornår beskatning skal ske.

Det er vores opfattelse på baggrund af praksis, at det vil være de faktiske udgifter (= markedsværdi), der vil blive lagt til grund for beskatningen, hvis der serveres luksusmad, eller der købes færdiglavet frokost/sandwich fra tredjemand, dvs. at de generelle regler om personalegoder vil finde anvendelse.

1.4. Bruttolønsreduktion ikke tilladt

De vejledende værdier kan ikke anvendes, hvis de ansattes anvendelse af kantineordningen modsvares af en reduktion i bruttolønnen hos medarbejderen. Godet er i så fald ikke længere at opfatte som et led i almindelig personalepleje, men indgår som en del af lønfastsættelsen.

En reduktion af bruttolønnen som betaling af kantineordningen medfører derfor, at kantinegodet ikke længere er omfattet af den lempelige praksis efter statsskatteloven. Medarbejderen vil i stedet skulle beskattes af markedsværdien af maden, der stilles til rådighed i kantineordningen. Der henvises i den forbindelse til bindende svar fra Skatterådet (SKM 2010.282 SR), hvor en virksomhed vil etablere en frokostordning med bruttolønsreduktion.

2. MOMSMÆSSIGE FORHOLD

Beregningen af momsgrundlaget ved salg af madvarer til medarbejdere skal ske på baggrund af en normalværdi, som er virksomhedens almindelige salgspris for tilsvarende salg¹.

Virksomheder har typisk ingen almindelig salgspris til tredjemand vedrørende salg af kantinemad. Momsen skal derfor beregnes på baggrund af indkøbs- eller fremstillingsprisen inklusiv lønninger til kantinepersonale (normalværdien).

Denne beskrivelse har alene betydning for de kantineordninger, hvor medarbejderne betaler mindre end normalværdien.

Der er ingen sammenhæng mellem de skattemæssige regler og reglerne for kantine-moms. Selvom medarbejderen betaler standardbeløbet på DKK 15 - således at de ikke bliver beskattet af fri kost - skal arbejdsgiveren alligevel beregne katinemoms, hvis betalingen er mindre end fremstillingsprisen.

2.1. Fremstillingspris

Til fremstillingsprisen skal medregnes:

- Indkøb af råvarer til produktionen af maden, herunder transportomkostninger
- Lokaleomkostninger (der vedrører selve køkkenet!)
- Driftsudgifter, f.eks. vand, varme og el (der vedrører selve køkkenet!)
- Lønninger
- Indirekte produktionsomkostninger, f.eks. køb af maskiner m.v.

Det kan være en udfordring at beregne katinemadens faktiske fremstillingspris, idet der heri bl.a. skal indgå udgifter til lokaler, lys, vand, varme, køb af køkkenmaskiner m.v., der kan være vanskelige at opgøre.

Herudover kan det være vanskeligt at vurdere, hvor meget af kantinepersonalets tid, der anvendes til fremstilling af maden. Den tid personalet anvender til opvask, afrydning, rengøring m.v. skal nemlig ikke indgå i momsregningen, da denne udgift er en almindelig momsfradragberettiget udgift.

SKAT har derfor udmeldt en forenklet metode til beregning af katinemomsen. Efter den forenklete metode foretages beregningen efter nedenstående principper.

¹ Ændret pr. 1.1. 2009

Anvendes den forenkede metode, har virksomheden fradrag for alle momsbelagte udgifter til kantinedriften.

Momsgrundlaget – forenklet metode

Indkøbsprisen på råvarer eksklusiv moms + 5%.

De 5% dækker indkøb af køkkenmaskiner, el, vand, lokaleudgifter m.v., som herefter kan fratrækkes fuldt ud

Plus

Lønninger til kantinepersonalet minus 25%.

Hvis virksomhedens egne medarbejdere deltager i fremstilling af mad til de ansatte, skal denne lønandel indgå i momsgrundlaget.

De 25% er et standardfradrag, der fragår lønudgiften til eget personale, som anses for at udgøre lønninger til afrydning m.v., der er en generel momsfradragsberettiget omkostning og derfor ikke skal indgå i momsgrundlaget for kantinemomsen. Såfremt en konkret fordeling er anderledes end 25% / 75% mellem afrydning contra fremstilling, kan den faktiske fordeling anvendes

Minus

Udgifter til gæstebespisning af streng erhvervmæssig karakter samt til medarbejdere ved interne møder, hvor bespisningen opfylder arbejdsgiverens behov for at sikre, at mødet forløbet sammenhængende godt.

Generelt kan virksomheden anvende en reduktionsprocent på 3%, hvis ikke der er en faktisk opgørelse.

For virksomheder med delvis momsfradrag skal fradraget reduceres med virksomhedens delvise fradragsprocent

=

Momsgrundlaget for beregning af kantinemomsen

2.2. Bespisning af forretningsforbindelser m.v.

Virksomheder med egen kantine, som har gratis servering af mad og drikkevarer til medarbejdere ved interne møder og til møder med forretningsforbindelser, kan under visse betingelser fratække moms af denne udgift.

Derfor skal virksomheden ikke beregne kantinemoms af udgifter til bespisning, i følgende situationer:

- Ved møder i virksomhedens lokaler med forretningsforbindelser af streng erhvervmæssig karakter, eller

- Ved interne personalemøder i virksomheden, når bispisningen på mødet opfylder virksomhedens behov – såsom behovet for at sikre, at mødet i arbejdet forløber sammenhængende godt, og dermed gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren søger for bispisningen.

Eksempler på situationer, hvor der er fradragsret (ikke udtømmende)

- Møder med forretningsforbindelser
- Bestyrelsesmøder
- Interne møder i virksomheden med fagligt indhold, herunder også temadage
- Interne kursusaktiviteter.

Eksempler, hvor der ikke er fradragsret (ikke udtømmende)

- Daglig bispisning af medarbejdere
- Gratis frugt, kaffe, te m.v., som står til rådighed for medarbejderne
- Sociale arrangementer (personalefester, julefrokost o.lign.)
- Markering af medarbejderes fødselsdage, jubilæer m.v.
- Generalforsamling
- Daglig bispisning af konsulenter tilknyttet virksomheden
- Bispisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde.

Andelen til bispisning af forretningsforbindelser m.v. kan enten opgøres som en faktisk andel, eller man kan vælge at reducere kantinemomsen med en fast reduktion på 3%.

Hvilken af de to metoder, det bedst kan betale sig at anvende, afhænger af de konkrete udgifter til bispisning af forretningsforbindelser m.v.

2.2.1. Virksomheder med delvis momsfradrag

Virksomheder med delvis momsfradrag kan anvende den forenklede metode, men har dog ikke fuld fradragsret for udgifter til bispisning af forretningsforbindelser m.v., idet disse udgifter anses for at være generalomkostninger for virksomheden.

Hvis virksomheden eksempelvis har en fradragsprocent på 50% og anvender 10% af kantineleverancerne til gratis bispisning af forretningsforbindelser m.v., har virksomheden ikke fuld fradragsret for moms af råvarer, køkkenmaskiner m.v. vedrørende den gratis bispisning af forretningsforbindelser m.v. Virksomheden kan for 90% af indkøbene til kantinedriften fratække 100%, men for de 10% af indkøbene kan virksomheden kun fratække 50%.

Eksempler på beregning af kantinemomsen

Eksempel 1

	DKK
Køb af råvarer uden moms	500.000
Moms af råvarer	125.000
Løn til kantinepersonale til fremstilling	50.000
Medarbejderbetaling uden moms	300.000
Momsgrundlag	
Råvarer	500.000
+ 5% af råvarer	25.000
Løn til fremstilling	50.000
- 25% vedrørende afrydning, opvask m.v.	-12.500
I alt	562.500
- 3% - fradrag for gæstebespisning m.v.	-16.875 *)
Momsgrundlag	545.625
Momsberegning	
Salgsmoms - 25% af DKK 545.625	136.406
Købsmoms – råvarer 25% af DKK 500.000	-125.000
Tilsvar	11.406

*) For virksomheder med delvist momsfradrag skal dette beløb reduceres med virksomhedens fradragprocent.

I ovenstående eksempel er medarbejderbetalingen lavere end fremstillingsprisen. Derfor skal virksomheden betale salgsmoms af den beregnede fremstillingspris, som vist i eksemplet.

Det er virksomhedens eget valg, om virksomheden selv vil finansiere den manglende salgsmoms i forhold til medarbejderbetalingen, eller om medarbejderen skal opkræves en yderligere betaling.

Eksempel 2

	DKK
Køb af mad fra et cateringsfirma	400.000
Moms af indkøb	100.000
Medarbejderbetaling uden moms	250.000
Momsgrundlag	
Køb fra cateringsfirmaet	400.000
- Ingen 5% tillæg *)	-
Løn til fremstilling **)	0
I alt	400.000
- 3% - fradrag for gæstebespisning m.v.	-12.000
Momsgrundlag	388.000
Momsberegning	
Salgsmoms - 25% af DKK 388.000	97.000
Købsmoms - 25% af DKK 400.000	-100.000
Tilsvar	-3.000

*) I dette eksempel er der ingen tillæg, idet det må antages, at der ikke er udgifter til køkkenmaskiner, el, vand, varme m.v.

***) Det forudsættes endvidere, at virksomheden ikke har udgifter til løn til medarbejdere, der medvirker til fremstilling af maden – eksempelvis bestilling af mad, anretning af maden på fade m.v.

Hvis medarbejdere medvirker ved bestilling, anretning m.v., skal en løndel hertil medtages i momsgrundlaget.

2.3. Sædvanligt forekommende spørgsmål

SKAT har i et styresignal SKM 2009.424 SKAT svaret på en række spørgsmål vedr. kantineomsen:

Spørgsmål	Svar
Hvilke lønudgifter skal medregnes?	Udover lønnen skal også medregnes andre personaleudgifter, eksempelvis udgifter til: <ul style="list-style-type: none">- Uddannelse- Sundhedsudgifter- Feriepenge- Sociale ydelser- Pensioner- Vikarlønninger- Lønninger til administrativt personale som vedrører kantinedriften
Hvilke lokaleomkostninger skal medregnes?	Det er alene omkostninger, der vedrører selve køkkenlokalerne, der skal medtages. Der kan således ses bort fra omkostninger til frokoststue eller lign. Der skal imidlertid tages højde for omkostninger til lokaler, der ligger i fysisk tilknytning til kantinen, og som anvendes til kantinedriften eksempelvis i form af bestilling af råvarer, regnskabsførelse m.v. Dette punkt er efter vores opfattelse en meget vidtgående fortolkning af reglerne
Kan virksomheden skifte mellem opgørelsesmetoderne?	SKAT godkender, at virksomhederne frit kan vælge mellem hovedreglen og den forenklede metode (og metoderne indbyrdes) til opgørelsen af momsgrundlaget. Metodevalget kan frit ske fra periode til periode
Virksomhedens opgørelse af normalværdi ved salg til eksterne	Er en virksomhed omfattet af det nye regelsæt, er momsgrundlaget normalværdien, men når der ikke findes en salgspris for en sammenlignelig leverance, er momsgrundlaget i stedet kostprisen/fremstillingsprisen. Når en virksomhed sælger kantineydelse til eksterne, opstår spørgsmålet, om denne salgspris kan anses for normalværdien. Dette vil således betyde, at salg til ansatte til priser, der er lavere end kostprisen, ikke bliver berørt af de nye regler, når salgsprisen til eksterne (ikke-interesseforbundne parter) er den samme

Spørgsmål	Svar
	<p>Det er SKATs opfattelse, at salget til eksterne skal udgøre mere end 50% af den samlede omsætning, for at denne salgspris kan lægges til grund som normalværdi. Det er endvidere en forudsætning, at prisfastsættelsen er erhvervmæssigt begrundet, hvilket indebærer, at alle henførbare omkostninger til leverancen skal dækkes af salgsprisen. Ved at opstille den sidste betingelse opnås stort set samme resultat, som hvis virksomheden var omfattet af kantinemomsreglerne</p>
<p>Virksomhedens fradrag for køkkenmaskiner m.v. i det tilfælde, hvor faciliteterne stilles gratis til rådighed for en ekstern kantineoperatør</p>	<p>Spørgsmålet vedrører virksomhedens fradragsret for indkøb af køkkenmaskiner mm. i det tilfælde, hvor faciliteterne stilles gratis til rådighed for en ekstern kantineoperatør.</p> <p>Ifølge SKAT skal der skelnes mellem to situationer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Managementaftaler (kantinen drives for virksomhedens regning og risiko). Her vil virksomheden have fradragsret efter momslovens almindelige bestemmelser herom 2. Driftsaftaler (kantinen drives for operatørens regning og risiko). Her vil virksomheden ikke have fradragsret, idet udgifterne ikke relaterer sig til virksomhedens momspligtige leverancer. Udgifterne vedrører derimod operatøren
<p>Hvordan håndteres management fee?</p>	<p>Ifølge SKATs udmelding er der ikke faste regler for behandlingen heraf. Hvorvidt beløbet skal indgå i beregningen af fremstillingsprisen afhænger af, hvilke leverancer der er tale om. Der skal derfor ske en konkret vurdering af, hvilke ydelser leverancen indeholder for at kunne afgøre, om beløbet (evt. kun delvist) skal medgå i beregningen af virksomhedens kostpris for kantineydelserne</p>
<p>Er der interessefællesskab mellem holding-selskab og dets datterselskabs ansatte?</p>	<p>Ja. Det er SKATs opfattelse, at der er interessesammenfald</p>
<p>Er der interessefællesskab mellem en personaleforening og virksomhedens ansatte?</p>	<p>Ja. Det er SKATs opfattelse, at der er interessesammenfald</p>

Spørgsmål	Svar																
<p>Hvordan håndteres tilskud til nedsættelse af priserne for kantinedelser?</p> <p>Eksempel:</p>	<p>Indledningsvist fastslår SKAT, at tilskud både kan være i form af et kontant tilskud eller gratis tilrådighedsstillelse af eksempelvis lokaler eller arbejdskraft. Sådanne tilskud er momspligtige for tilskudsmodtageren, mens tilskudsgiver ikke har fradrag for momsen af tilskuddene. Tilskuddene udgør sammen med medarbejderbetalingen virksomhedens modværdi for leverancerne.</p> <p>Denne udmelding fra SKAT bevirker, at afregningen af salgsmomsen bliver den samme, uanset om kantinedriften er placeret i virksomheden eller i en personaleforening, som modtager tilskud fra virksomheden</p>																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Kantinedrift i virksomhed (1)</th> <th style="text-align: center;">Kantinedrift i personaleforening (2)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fremstillingspris</td> <td style="text-align: center;">100</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> <tr> <td>Medarbejderbetaling, ekskl. moms</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td>Tilskud</td> <td></td> <td style="text-align: center;">60</td> </tr> <tr> <td>Kantinemoms</td> <td style="text-align: center;">25 (100 x 25%)</td> <td style="text-align: center;">25 (40 + 60 x 25%)</td> </tr> </tbody> </table>			Kantinedrift i virksomhed (1)	Kantinedrift i personaleforening (2)	Fremstillingspris	100	100	Medarbejderbetaling, ekskl. moms	40	40	Tilskud		60	Kantinemoms	25 (100 x 25%)	25 (40 + 60 x 25%)
	Kantinedrift i virksomhed (1)	Kantinedrift i personaleforening (2)															
Fremstillingspris	100	100															
Medarbejderbetaling, ekskl. moms	40	40															
Tilskud		60															
Kantinemoms	25 (100 x 25%)	25 (40 + 60 x 25%)															

Hjørring

Læsøvej 5 A
9800 Hjørring
Tel. 98 92 18 11

Dronninglund

Slotsgade 29
9330 Dronninglund
Tel. 98 84 12 33

Farsø

Frederik IX's Plads 4
9640 Farsø
Tel. 98 63 14 44

Hadsund

Ringvejen 2 A
9560 Hadsund
Tel. 98 57 24 44

Aarhus

www.beierholm.dk
Tel. 87 32 57 00
Tel. 89 33 34 44

København

Gribskovvej 2
2100 København Ø
Tel. 39 16 76 00

Næstved

Handelsskolevej 1
4700 Næstved
Tel. 55 77 08 77

Frederikshavn

Suensonsvej 75
9900 Frederikshavn
Tel. 98 42 22 66

Aalborg

Voergaardvej 2
9200 Aalborg SV
Tel. 98 18 72 00

Hobro

Smedevej 1 B
9500 Hobro
Tel. 98 52 09 99

Viborg

Gl. Skivevej 73
8800 Viborg
Tel. 86 61 18 11

Haderslev

Gåskærgade 32
6100 Haderslev
Tel. 74 52 18 12

Haslev

Bregentvedvej 22
4690 Haslev
Tel. 56 31 27 90

Slagelse

Industrivej 1
4200 Slagelse
Tel. 55 77 08 77

www.beierholm.dk